

1987 ETA col.loca un cotxe bomba a l'hipermercat Hipercor de Barcelona

19 de juny de 1987 ETA col·locava un artefacte als magatzems Hipercor de Barcelona. Resultat: quinze morts i trenta-cinc ferits, tots ells civils que anaven a comprar. Mares, joves, nens, pares de família, tots ells pertanyents als barris populars pròxims a l'avinguda Meridiana. Una errada política que tindria conseqüències greus. Les imatges dels ferits, el fum, el foc, els crits, el terror... deixen muda la població catalana. Jordi Pujol demana un rebuig radical a la violència. Els diaris esclaten en titulars: l'Avui obre la portada amb "Assassinat en massa" i dedica sis pàgines a l'atemptat. El País n'hi dedica cinc. Les televisions no parlen de res més. ERC afirma que amb aquests actes els catalans no poden votar més Herri Batasuna, sinó que hauran de votar partits nacionals. Dit i fet: Herri Batasuna, tal com s'havia de comprovar més endavant, haurà perdut d'un cop més de la meitat el suport electoral que tenia a Catalunya.

El 22 de juny 750.000 persones, segons els diaris barcelonins, van sortir al carrer per manifestar-se contra la violència. Senyeres amb crespons negres i pancartes en contra d'ETA, contra Herri Batasuna i contra la violència van omplir els carrers dels barris populars del nord de Barcelona. Va ser un cop molt fort per a l'opinió pública catalana. L'atemptat va disparar la crispació i el rebuig per qualsevol tipus de violència; el discurs referent a la lluita armada va perdre els elements de justificació política que havia anat forjant Terra Lliure. Militants coneguts d'ERC com Josep Lluís Carod-Rovira aprofitaven l'ocasió per atacar globalment el moviment independentista basc: cinquanta mil catalans han donat el seu vot perquè l'alternativa KAS arribés a Estrasburg. Enlloc més, doncs, fora del vostre país no teníeu, com aquí, tanta simpatia i complicitat. Però vosaltres heu respost a la nostra històrica i pacífica solidaritat amb la vostra agressió

Josep Maria Cervelló mateix, dels Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans, va signar un article molt crític amb ETA i la seva política –publicat a l'Avui–; un article de rebuig radical a la intervenció a Catalunya de l'organització basca. I és que l'independentisme català en va sortir molt malparat. El mateix dia de l'atemptat, els CSPC havien convocat una manifestació a favor dels detinguts acusats de pertànyer a Terra Lliure. Una convocatòria molt publicitada i treballada per la importància que sempre ha tingut la solidaritat amb els presos catalans. La manifestació no es va poder ni començar. Els mateixos CSPC, aclaparats per les notícies de l'atemptat, es van veure forçats a desconvocar la manifestació. I els dies següents, qui gosava defensar la lluita armada a Catalunya Molt pocs i amb discursos molt matisats i primmirats. ETA havia atemptat, indirectament, contra l'independentisme català.

Gran part del referent polític que havia generat Terra Lliure s'havia esfondrat en un sol vespre. Ara, els joves simpatitzants, que s'havien acostat a l'independentisme combatiu en tant que moviment rupturista, es van veure empesos cap al discurs pacifista. Els partits polítics parlamentaris van ser contundents i clars, tots en un sol clam: rebuig total a la violència. Per la seva banda Terra Lliure es va desmarcar dels mètodes d'ETA amb un atemptat a l'Inem d'Igualada, pocs dies després. I en l'Alerta següent, l'organització catalana va criticar la intervenció d'ETA a Catalunya. Paral·lelament a aquests fets, Jaume Fernández, Carles Sastre i Montserrat Tarragó, des de l'Audiència Nacional a Madrid on estaven essent jutjats, critiquen també durament l'actuació d'ETA en territori català.

Per saber-ne més:

Apèndix: L'actuació d'ETA-m als Països Catalans (Carles Sastre i Benlliure/Jaume Fernández i Calvet) [Un text molt clarificador publicat a Lluita núm. 123 .]